

U skladu sa odredbama člana 1. pod 1a, 1d; člana 2; člana 5. i 7. Zakona o računovodstvu i reviziji BiH i MOS, Komisija za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine (Komisija) na svojoj sjednici od 25.2.2016. u Mostaru donosi

O D L U K U
O USLOVIMA ZA STICANJE ZVANJA U RAČUNOVODSTVENOJ
PROFESIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I

Ovom odlukom utvrđuju se USLOVI za sticanje pojedinih zvanja navedenih u Odluci o vrstama profesionalno-stručnih zvanja na temelju implementacije Međunarodnih obrazovnih standarda prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine i Jedinственном programu testiranja kandidata za računovodstvenu profesiju, i to za zvanja:

- **certificirani računovodstveni tehničar,**
- **certificirani računovođa,**
- **ovlašteni revizor.**

CERTIFICIRANI RAČUNOVODSTVENI TEHNIČAR

1. Profesionalno stručno zvanje **certificirani računovodstveni tehničar** podrazumijeva da kandidat ispunjava sljedeće uslove:

1.1. Da ima četvorogodišnje srednje opće ili tehničko obrazovanje.

1.1.1. Ako ima završenu srednju ekonomsku školu, treba imati dvije godine praktičnog iskustva na poslovima računovodstva, od čega najmanje jednu godinu na poslovima izrade finansijskih izvještaja, ili tri godine na poslovima računovodstva.

1.1.2. Ako ima završenu srednju školu koja nije ekonomskog usmjerenja, treba imati tri godine praktičnog iskustva na poslovima računovodstva, od čega najmanje dvije godine na poslovima izrade finansijskih izvještaja, ili četiri godine na računovodstva.

1.2. Da je položio profesionalno-stručne ispite predviđene za profesionalno zvanje certificirani računovodstveni tehničar.

1.3. Da prihvata prava i obveze iz Kodeksa etike za profesionalne računovođe, a posebno obavezu kontinuiranog stručnog usavršavanja u cilju obnavljanja i inoviranja svojih profesionalno-stručnih znanja, predviđenih za ovaj stepen stručnog zvanja, a u skladu sa članom 6., stav 3. Zakona o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.

1.4. Praktično iskustvo se dokazuje uvjerenjem poslodavca da je kandidat obavljao poslove u skladu s podtačkama 1.1.1. i 1.1.2.

- 1.5. Praktično iskustvo može se sticati prije, tokom ili nakon polaganja ispita, s tim da kandidat ne može steći profesionalno-stručno zvanje dok ne ispuni zahtjeve u vezi s praktičnim iskustvom.
- 1.6. Predmeti iz kojih se polažu ispiti za ovaj nivo zvanja su:
- ✓ **Uvod u finansijsko računovodstvo,**
  - ✓ **Troškovno računovodstvo i uvod u upravljačko računovodstvo,**
  - ✓ **Menadžment i komunikacije,**
  - ✓ **Informacione tehnologije i primjene.**

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA

2. Profesionalno-stručno zvanje certificiranog računovođe može steći lice koje ispunjava sljedeće uslove:

2.1. Da ima završen:

- a) ekonomski akademski studij III ciklusa i stečeno zvanje doktor ekonomskih nauka, ili
- b) ekonomski akademski studij II ciklusa i stečeno zvanje master ili magistar ekonomskih nauka, ili
- c) diplomski naučni ekonomski studij prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa i stečeno zvanje diplomirani ekonomista, ili
- d) ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista sa ostvarenih 240 ECTS bodova, ili
- e) ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista sa ostvarenih 180 ECTS bodova, ili
- f) strukovni ekonomski studij prema bolonjskom procesu, ili
- g) višu ekonomsku školu (prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa), ili
- h) akademski ili strukovni neekonomski studij.

2.1.1. Ako lice ima završen studij pod tačkom 2.1a) – ekonomski akademski studij III ciklusa i stečeno zvanje doktor ekonomskih nauka, ili 2.1b) – ekonomski akademski studij II ciklusa i stečeno zvanje master ili magistar ekonomskih nauka, ili 2.1c) – diplomski naučni ekonomski studij prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa i stečeno zvanje diplomirani ekonomista ili 2.1d) – ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista sa ostvarenih 240 ECTS bodova, treba imati najmanje dvije godine praktičnog iskustva na poslovima vođenja poslovnih knjiga, od čega najmanje jednu godinu na sastavljanju finansijskih izvještaja, ili tri godine praktičnog iskustva na poslovima računovodstva.

2.1.2. Ako lice ima završen studij pod tačkom 2.1e) – ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista sa ostvarenih 180 ECTS bodova, treba imati najmanje tri godine praktičnog iskustva na poslovima vođenja poslovnih knjiga, od čega najmanje jednu godinu na sastavljanju finansijskih izvještaja ili četiri godine praktičnog iskustva na poslovima računovodstva.

2.1.3. Ako lice ima završen studij pod tačkom 2.1f) – strukovni ekonomski studij prema bolonjskom procesu, ili 2.1g) – višu ekonomsku školu (prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa), ili 2.1h) – akademski ili strukovni neekonomski studij, treba imati najmanje četiri godine praktičnog iskustva na poslovima vođenja poslovnih knjiga, od čega najmanje dvije godine na sastavljanju finansijskih izvještaja ili pet godina praktičnog iskustva na poslovima računovodstva.

2.2. Da je položio profesionalno-stručne ispite predviđene za sticanje zvanja certificirani računovođa iz sljedećih predmeta:

- ✓ **Poslovno pravo i porezi,**
- ✓ **Primjena upravljačkog računovodstva,**
- ✓ **Finansijsko izvještavanje 2,**
- ✓ **Revizija i sistemi interne kontrole,**
- ✓ **Primjena finansijskog menadžmenta.**

2.2.1. Na lični pisani zahtjev licima pod tačkom 2.1a) – ekonomski akademski studij III ciklusa i stečeno zvanje doktor ekonomskih nauka priznaje se zvanje certificirani računovođa ako su stekli doktorat nauka iz oblasti računovodstva, poslovnih finansija ili revizije, ispunjavaju uslove iz tačke 2.1.1. ove odluke i koja imaju objavljena najmanje tri rada iz oblasti teorije i prakse računovodstva u časopisima priznatim od strane Komisije, ili koja imaju najmanje tri godine radnog iskustva u univerzitetskoj nastavi iz ovih oblasti. Svaki pojedinačni slučaj rješava Komisija na prijedlog Radne grupe za sticanje zvanja i edukaciju (Radna grupa).

2.2.2. Na lični pisani zahtjev lica pod tačkom 2.1b) – ekonomski akademski studij II ciklusa i stečeno zvanje master ili magistar ekonomskih nauka iz oblasti računovodstva, revizije ili poslovnih finansija i koja imaju objavljen najmanje jedan rad iz oblasti teorije i prakse računovodstva u časopisima priznatim od strane Komisije, imaju pravo na redukciju ili oslobađanje od polaganja ispita iz tačke 2.2, izuzev predmeta Finansijsko izvještavanje 2. Radna grupa je dužna da prouči nastavni plan i program koji je kandidat izučavao u toku studija II ciklusa te u zavisnosti od usklađenosti s Nastavnim planom i programom za sticanje profesionalnih zvanja definiše ispite koji se polažu.

2.2.3. Lica pod tačkom 2.1c) – diplomski naučni ekonomski studij prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa i stečeno zvanje diplomirani ekonomista i 2.1d) – ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista sa ostvarenih 240 ECTS bodova, polažu:

- **ISPIT 1. Finansijsko izvještavanje i revizija,** koji se sastoji od dva predmeta (Finansijsko izvještavanje 2 i Revizija i sistemi interne kontrole);
- **ISPIT 2. Finansijski menadžment i kontrola,** koji se sastoji od dva predmeta (Finansijski menadžment i Primjena upravljačkog računovodstva).

Na lični pisani zahtjev kandidati pod tačkom 2.1c) i 2.1d) mogu polagati predmete **ispita 1. i ispita 2.** pojedinačno.

Na lični pisani zahtjev, kandidat koji je završio ekonomski fakultet – smjer računovodstvo, revizija ili poslovne finansije, ima pravo na redukciju ili oslobođanje od polaganja ispita iz ove tačke, ukoliko ih je kandidat polagao u visokoškolskom obrazovanju, izuzev predmeta Finansijsko izvještavanje 2.

Radna grupa je dužna da prouči nastavni plan i program koji je kandidat izučavao u toku studija 1. ciklusa te u zavisnosti od usklađenosti s Nastavnim planom i programom za sticanje profesionalnih zvanja oslobodi kandidata polaganja ispita iz ove tačke ili definiše ispite koji se polažu.

2.2.4. Lica pod tačkom 2.1e) – ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista sa ostvarenih 180 ECTS bodova, ne polažu predmet Poslovno pravo i porezi.

- 2.3.** Da prihvata prava i obveze iz Kodeksa etike za profesionalne računovođe, a posebno obavezu kontinuiranog stručnog usavršavanja u cilju obnavljanja i inoviranja svojih profesionalno-stručnih znanja, predviđenih za ovaj stepen stručnog zvanja, a u skladu sa članom 6, stav 3. Zakona o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.
- 2.4.** Praktično iskustvo se dokazuje uvjerenjem poslodavca da je kandidat obavljao poslove u skladu s podtačkama 2.1.1), 2.1.2) i 2.1.3).
- 2.5.** Praktično iskustvo može se sticati prije, tokom ili nakon polaganja ispita, s tim da kandidat ne može steći profesionalno-stručno zvanje dok ne ispuni zahtjeve u vezi s praktičnim iskustvom.

OVLAŠTENI REVIZOR

- 3.** Profesionalno-stručno zvanje ovlaštenu revizora može steći lice koje ima završen diplomski ili dodiplomski studij i zvanje certificiranog računovođe s najmanje tri godine praktičnog iskustva u ovom zvanju, te položene ispite predviđene za ovo zvanje.
- 3.1.** Ispitima se dokazuje obavezni nivo profesionalne stručnosti za samostalno davanje mišljenja o fer i korektnom prikazu finansijskih izvještaja koji su predmet revizije.
- 3.2.** Pored uslova iz tačke 3., kandidat mora imati najmanje tri godine praktičnog iskustva kod ovlaštenog revizora, te učestvovati u najmanje dvije revizije godišnje. O navedenim činjenicama uvjerenje izdaje revizorsko društvo kod koga je kandidat stekao iskustvo.
- 3.3.** Uslovi iz tačke 3.2. ove odluke, neće se primjenjivati u periodu od 5 godina od dana početka primjene ove odluke.
- 3.4.** Ako kandidat zadovoljava navedene uslove, on mora potpisati izjavu o prihvatanju obaveze poštivanja Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe i stalno profesionalno usavršavanje predviđeno za ovo profesionalno zvanje.
- 3.5.** Pored znanja i iskustva utvrđenih za certificiranog računovođu, ovlaštenu revizora treba posjedovati dopunska aktuelizovana znanja o MSFI i Međunarodnim standardima revizije, te tehnikama revizije finansijskih izvještaja.
- 3.6.** Program za polaganje profesionalno-stručnih ispita predviđenih za sticanje zvanja ovlaštenog revizora, obavezno obuhvata sljedeće predmete:

- ✓ **Napredno upravljačko računovodstvo,**
- ✓ **Napredna revizija,**
- ✓ **Napredno finansijsko izvještavanje,**
- ✓ **Napredni finansijski menadžment,**
- ✓ **Strateški menadžment.**

3.6.1. Na lični pisani zahtjev licima iz tačke 2.1a) koja su stekla doktorat nauka iz oblasti računovodstva, poslovnih finansija ili revizije, ispunjavaju uslove iz tačke 3. ove odluke i koja imaju objavljena najmanje tri rada iz oblasti teorije i prakse računovodstva u časopisima priznatim od strane Komisije, ili koja imaju najmanje tri godine radnog iskustva u univerzitetskoj nastavi kao nastavnik na predmetu Revizija (finansijskih izvještaja), računovodstvo ili poslovne finansije, priznaje se zvanje – ovlašteni revizor. Svaki pojedinačni slučaj rješava Komisija na prijedlog Radne grupe.

3.6.2. Na lični pisani zahtjev lica pod tačkom 2.1b) ekonomski akademski studij II ciklusa i stečeno zvanje master ili magistar ekonomskih nauka iz oblasti računovodstva, revizije ili poslovnih finansija i koja imaju objavljen najmanje jedan rad iz oblasti teorije i prakse računovodstva u časopisima priznatim od strane Komisije, imaju pravo na redukciju ili oslobađanje od polaganja ispita iz tačke 3.6, izuzev predmeta Napredna revizija. Radna grupa je dužna da prouči nastavni plan i program koji je kandidat izučavao u toku studija II ciklusa te u zavisnosti od usklađenosti s Nastavnim planom i programom za sticanje profesionalnih zvanja definiše ispite koji se polažu.

3.7. Praktično iskustvo može se sticati prije, tokom ili nakon polaganja ispita, s tim da kandidat ne može steći profesionalno-stručno zvanje dok ne ispuni zahtjeve u vezi s praktičnim iskustvom.

3.7.1. Nakon sticanja zvanja certificiranog računovođe kandidat može pristupiti polaganju ispita za sticanje zvanja ovlašteni revizor, ali mu entitetski savezi nakon položenih ispita neće izdati certifikat ovlaštenog revizora dok ne stekne trogodišnje praktično iskustvo u zvanju certificirani računovođa i dostavi dokaz o njemu. Praktično iskustvo se dokazuje uvjerenjem poslodavca da je kandidat obavljao poslove u skladu s podtačkom 4–2) Odluke o vrstama profesionalno-stručnih zvanja na osnovu implementacije MOS-ova („Službeni glasnik BiH“, broj: 81/06).

II

Uslovi i postupak u vezi sa redukcijom ili oslobađanjem od polaganja ispita bit će detaljno propisana posebnim pravilnikom Komisije.

Iznosi naknada za priznavanje zvanja i ispita utvrđuju se posebnom odlukom Komisije i uplaćuju se entitetskom savezu koji izdaje certifikat.

Sva lica koja su započela program obuke i sertifikacije prema prethodnoj odluci imaju pravo završiti taj program u periodu od najviše jedne godine od dana početka primjene ove odluke.

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o uslovima za sticanje zvanja u računovodstvenoj profesiji BiH, br. 101/13 od 3. decembra 2013. godine.

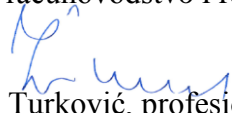
Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjivaće se od 1. jula 2016. godine.

Broj:5-5/16

Datum: 25. 2. 2016. godine

Predsjedavajući
Komisije za računovodstvo i reviziju BiH

Zoran Turković, profesionalni računovođa